

III

NOVA IZDANJA //
NEWLY PUBLISHED

Mr. sc. Sejdalija GUŠIĆ

Arhivističko udruženje u Federaciji Bosne i Hercegovine

sejdalijag@hotmail.com

UDK/UDC: 930.25(497.6) (051)

**GLASNIK ARHIVÂ I ARHIVISTIČKOG UDRUŽENJA
BOSNE I HERCEGOVINE, XLIX/L 2019/2020, Arhivističko
udruženje Bosne i Hercegovine, Sarajevo, 2019/2020, 277 str.**

Novi broj časopisa *Glasnik Arhiva i Arhivističkog udruženja Bosne i Hercegovine* je pred vama – čitaocima, poštovaocima arhivistike i arhivske djelatnosti. Pojavljivanje ovog broja *Časopisa* je znak kontinuiteta i istrajnosti arhivske službe Bosne i Hercegovine, da ovu za društvo važnu djelatnost učini izvjesnijom, svrsishodnijom i korisnijom. Na tom, za nas arhiviste, važnom zadatku velika je uloga i značaj ovog *Časopisa*, na čijim stranicama je prezentovano arhivsko znanje, ali i potrebe arhivske struke u Bosni i Hercegovini. Potrebno je podsjetiti da je upravo ovaj časopis u proteklih 50 godina usmjeravao arhivsku djelatnost i davao joj pravac kako bi ista bila funkcionalna i održiva, te kako nebi zaostajala za arhivskim službama okruženja.

Malo je koji stručni sadržaj u Bosni i Hercegovini, kao što je to *Glasnik* sublimirao rezultate, znanja i potrebe arhivske struke, kroz svih 50 do sada objavljenih brojeva. Taj kontinuitet važnosti i značaja nastavlja se i ovim 49/50-tim dvobrojem, koji se jednostavno nametnuo kao potreba u jednom veoma složenom i kompleksnom trenutku, kada destruktivnost u vidu neznanja i politizacije uzima sve više maha, prijeteci da ugrozi sve ono što je vrijedno, a godinama je izgrađivano u arhivskoj djelatnosti Bosne i Hercegovine. Na tim osnovama je zasnovana i koncepcija ovog broja *Časopisa*, koji je prvenstveno rezultat održavanja Trećeg kongresa arhivskih radnika Bosne i Hercegovine, održanog od 5. do 7. juna 2019. godine u Laktašima. Radovi sa Kongresa čine okosnicu *Časopisa* od 277 strana, a posvećeni su važnoj stručnoj problematici kakva je *Arhivi i obrazovanje* što je prezentovano u prvom poglavlju *Glasnika: Arhivistika i arhivska služba* (7-145).

S obzirom na činjenicu da je u prethodne dvije decenije u globalnim okvirima došlo do značajnog napretka informacionih nauka – arhivistike, bibliotekarstva i drugih srodnih disciplina – stručna arhivska zajednica u regionu dužna je učiniti potrebne korake da bi se međunarodni trendovi sustigli. Ovom temom otvorili smo diskusiju o razvoju arhivistike kao naučne discipline, o poziciji arhivskih ustanova i udruženja u tom procesu, o perspektivama arhivistike u visokom obrazovanju itd. Tema je obuhvatila i druga pitanja o arhivima i obrazovanju uopšte, uključujući i stručnu edukaciju, saradnju arhiva i

obrazovnih ustanova i odnos sa drugim naučnim disciplinama. U *Glasniku* je zastupljeno 11 autora iz Srbije, Hrvatske, Crne Gore i Bosne i Hercegovine sa sljedećim radovima: Vlatka Lemić, Sveučilište u Zagrebu, *Sveučilišni arhivi: globalna iskustva i perspektive u Hrvatskoj*; Maja Brunec, Željka Dmitrus, Državni arhiv u Zagrebu, *Preuzimanje gradiva u digitalnom obliku i proces edukacije djelatnika u arhivima i pismohranama*; Karolina Kapisoda, Državni arhiv Crne Gore, *Uloga, značaj i uticaj arhiva na obrazovni sistem*; Marija Todorović, Istorijski arhiv Šumadije – Kragujevac, *Edukacija arhivskog kadra u službi arhivske delatnosti*; Suzana Petrović, Milena Jovanović, Istorijski arhiv "31. januar" Vranje, *Saradnja arhiva i obrazovnih ustanova*; Милена Поповић Субић, Архив Војводине, Нови Сад, *Улога струковних организација у стручном оспособљавању и*

usavršavaњу zaposlenih u arhivima u Voјvodini; Весна Лучић, Основна школа "Стари град" Ужице, др. Александар В. Савић, *Како унапредити сарадњу између школа и архива?*; Др. Небојша Кузмановић, мр. Љиљана Дожић, Архив Војводине, Нови Сад, *Архиви као активни чиниоци модерног друштва: пример публикације „Авантура на Балкану 1915.“*; Vukota Vukotić, Državni arhiv Crne Gore, *Arhivi i postmoderna*; dr. sc. Ivo Orešković, Državni arhiv u Dubrovniku, *Tko želi biti milijunaš?*; Jasmin Turčalo, Historijski arhiv Sarajevo, *Arhivska zgrada (depo) – standardi. Historijski arhiv Sarajevo – Depo Vrbanjuša trenutno stanje, problemi i rješenja.*

U drugom poglavlju *Glasnika Iz građe* (149-231) predstavljeno je 8 radova vezanih za drugu temu Kongresa: *Arhivska građa Bosne i Hercegovine van Bosne i Hercegovine*. Ova tema ostavlja prostor za razgovor kako o građi koja je nastala u Bosni i Hercegovini ali više nije na njenoj teritoriji, tako i o građi koja je akumulirana van Bosne i Hercegovine ali o njoj neposredno govori. Građa koja nastaje u jednoj zemlji može se otuđiti, prenijeti, sakriti, u nekim slučajevima da bi i sama bila sačuvana od nestanka. S druge strane, građa koja nastaje van granica te zemlje, može služiti kao višestruk izvor informacija o procesima koji se te zemlje direktno tiču. U ovom dijelu časopisa predstavljena

su tri zanimljiva historiografska rada u kojima se tretira historijska problematika iz različitog vremena bosanskohercegovačke prošlosti, počev od srednjeg vijeka pa sve do savremenog doba. To su slijedeći radovi: Tatjana Segedinčev, Istorijski arhiv Subotica, *Arhivski izvori koji se odnose na prošlost Bosne i Hercegovine*; Жељко Марковић, Историјски архив у Ужицу, *Фондови и збирке ужичког архива који садрже податке о чињеницама везаним за поједине аспекте историје Босне и Херцеговине*; dr. sc. Bratislav Teinović, Museum of Republic of Srpska, *History of the collection of documents from the Turkish period in the Museum of Republic of Srpska*; prof. dr. Sead Selimović, Filozofski fakultet Univerziteta u Tuzla, *Organizacija i rad srednjih stručnih škola u Bosni i Hercegovini od 1918. do 1929. godine*; mr. sc. Sejdalija Gušić, Historijski arhiv Sarajevo, *Jevreji Sarajeva u 18. stoljeću*; dr. sc. Eli Tauber, „Sarajevski Purim”; Vladimir Jerić, *Razglednice Travnika – Bibliografski Katalog, Zadik i Leon Levi, Travnik*; Vladimir Jerić, *Razglednice Travnika – Bibliografski katalog, Rasim ef. i Šefket ef. Ruždić, Travnik*.

U poglavlju *Prikazi* (233-248) predstavljene su tri zanimljive i sadržajne publikacije arhivističke i historijske provenijencije. Riječ je o publikacijama koje su objavljene u posljednje dvije godine i u istim su donosene nove naučne i stručne spoznaje iz arhivistike, historije i pomoćnih historijskih nauka. Želimo posebno pozdraviti pojavu novog stručnog i naučnog časopisa *Arhivski pogledi/Archival views*, br. 1 u izdanju kolega iz Društvo arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona. Publikacije na jednostavan i prihvatljiv način predstavljaju istaknuti stručni i naučni radnici iz Bosne i Hercegovine: mr. sc. Omer Zulić, Arhiv Tuzlanskog kantona, *Izet Šabotić, Život, ljudi i događaji: Tuzla na razmeđu 19. i 20. stoljeća, Centar za istraživanjemoderne i savremene historije Tuzla, Tuzla 2019, str. 383*; mr. Bojan Stojnić, Arhiv Republike Srpske, Banja Luka, *Zoran S. Mačkić, Kancelarijsko i arhivsko poslovanje, Priručnik za neupućene ili podsjetnik za upućene, osmo izmijenjeno i dopunjeno izdanje, Udruženje arhivskih radnika Republike Srpske, Banjaluka 2019, 640 str*; mr. Jasmin Jajčević, *Arhivski pogledi/Archival views, god/vol. 1, br/no. 1, Društvo arhivskih zaposlenika Tuzlanskog kantona, Tuzla 2020, 238 str.*

Važan segment časopisa čine veoma zanimljive informacije o stručnim i naučnim skupovima predstavljene u četvrtom poglavlju *Vijesti* (249-270). U istim nas autori upoznaju sa važnim arhivističkim sadržajima, ali i sa novim dostignućima i dometima u oblasti arhivistike, ne samo u Bosni i Hercegovini, već i okruženju: mr. Bojan Stojnić, Архив Републике Српске, Бања Лука, *Изложбена дјелатност Архива Републике Српске у 2019. години*; mr. sc. Sejdalija Gušić, Historijski arhiv Sarajevo, *Izvyjštajo radu 3. Kongresa arhivskih radnika Bosne i Hercegovine, Laktaši, 5-7. juna 2019*; mr. Jasmin Jajčević, Centar za istraživanje moderne i savremene historije, Tuzla, *Izvyjštaj sa Međunarodne konferencije „Tuzlanski arhivski dani“, Tuzla, 27. i 28. septembar 2019. godine*

U ovom broju *Glasnika* je, nažalost, i rubrika *In memoriam* jer su nas u zadnje dvije godine napustili troje istaknutih članova arhivske službe Bosne i

Hercegovine: Jevtić Simeuna (1956-2018), Edin Čelebić (1947-2019) i Hadžimehmedagić Seada (1939-2020).

Potrebno je istaći da je pohvalno što je izdavač u ovom veoma teškom vremenu pandemije COVID-19 istrajao i stvorio uslove za štampanje ovog dvobroja *Časopisa*. Na taj način, omogućeno je da putem istog otvorimo značajan broj važnih pitanja koja se odnose na aktuelne teme arhivske teorije i prakse. Redakcijski tim je nastojao da i ovaj broj *Časopisa* bude strukturalno i sadržajno raznovrsan i bogat, te vjeran ustaljenom programskom opredjeljenju i jasnoj koncepciji. Vjerujemo da smo stručnim i naučnim sadržajima ovog broja *Časopisa* učinili određen pomak na planu promicanja zanimljivih prije svega arhivističkih, ali i historijskih znanja. U svemu tome veliki doprinos dali su autori priloga i drugi saradnici časopisa, te članovi redakcije i glavni i odgovorni urednik.

Iz prethodno predstavljenog i elaboriranog možemo ustvrditi da ovaj dvobroj časopisa zasigurno donosi raznovrsne i kvalitetne sadržaje iz oblasti arhivistike i historije, čime se posebno unaprijeđuje spoznaja iz ove dvije naučne oblasti, ali i nauke uopće. *Glasnik*, zajedno sa drugim srodnim publikacijama, širi kvantum spoznaja arhivistike, doprinosi njenoj aktuelnosti i društvenoj svrsishodnosti u savremenim tokovima arhivske djelatnosti.